

**KODEKS
SPÓŁEK HANDLOWYCH
PO 15 LATACH
OBOWIĄZYWANIA**

redakcja naukowa Józef Frąckowiak

MONOGRAFIE

KODEKS SPÓŁEK HANDLOWYCH PO 15 LATACH OBOWIĄZYWANIA

redakcja naukowa Józef Frąckowiak

MONOGRAFIE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Wydanie publikacji zostało dofinansowane przez Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytetu Wrocławskiego

Recenzent

Dr hab. Jerzy Jacyszyn, prof. UWr

Wydawca

Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący

Joanna Ołówek

Opracowanie redakcyjne

Katarzyna Świerk-Bożek

Łamanie

Fotoedytor

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących
im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej
w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło.
A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2018

ISBN 978-83-8124-552-4

ISSN 1897-4392

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
---------------------	----

Józef Frąckowiak

Wprowadzenie

Kodeks spółek handlowych a polskie prawo handlowe	17
--	-----------

Część I

Prawo handlowe

ze szczególnym uwzględnieniem prawa spółek

Rozdział I

Część ogólna prawa handlowego	29
--	-----------

Jarosław Firlit

Przedmiotowe i podmiotowe ujęcie przedsiębiorcy

na przestrzeni <i>legis latae</i>	31
---	----

Katarzyna Kopaczyńska-Pieczniak

Zasady prawa handlowego jako element jego części ogólnej ...	54
--	----

Grzegorz Koziół

Koncepcje wyodrębnienia części ogólnej regulacji prawnej
dotyczącej przedsiębiorców w dotychczasowych przepisach
i projektach aktów prawnych z tego obszaru a propozycje
de lege ferenda

85

<i>Krzysztof Kulak</i> Kurator dla osób prawnych i ustawowych – uwagi na tle nowelizacji art. 42 k.c. i art. 69 k.p.c.	99
<i>Łukasz Mroczyński-Szmaj</i> Pojęcie konsumenta jako element współczesnego prawa handlowego	135
<i>Joanna Susło</i> Prokura łączna w świetle najnowszego orzecznictwa i nowelizacji	150
<i>Andrzej Szajkowski</i> O metodzie badania prawa handlowego	164
<i>Piotr Marcin Wiórek</i> O potrzebie uregulowania części ogólnej prawa handlowego w prawie polskim – uwagi z perspektywy prawa niemieckiego i austriackiego	187
Rozdział II Zagadnienia ogólne dotyczące Kodeksu spółek handlowych	201
<i>Rafał Adamus</i> Kodeks spółek handlowych a problematyka niewypłacalności spółek handlowych	203
<i>Piotr Kędzierski</i> Forma umowy spółki handlowej zawieranej za pomocą wzorca umowy w systemie teleinformatycznym	220
<i>Andrzej Kidyba</i> Kodeks spółek handlowych po piętnastu latach. Kilka refleksji	232
<i>Marek Leśniak</i> Czynności notarialne w Kodeksie spółek handlowych w czasach Internetu	246

<i>Agnieszka Malarewicz-Jakubów, Renata Tanajewska</i> Wpływ prawa kontraktowego na treść umów spółek	263
<i>Aleksandra Sikorska-Lewandowska</i> Spółka kapitałowa <i>non profit</i>	275
<i>Lidia Siwik</i> Plan powstania holdingowej spółki europejskiej z siedzibą w Polsce	293
<i>Ewa Skibińska</i> O zgodności art. 270 pkt 2 i art. 459 pkt 2 k.s.h. z prawem Unii Europejskiej	307
<i>Andrzej Szumański</i> Nowelizacje Kodeksu spółek handlowych w okresie od 2013 do 2017 r. z uwzględnieniem planowanej nowelizacji przewidującej obowiązkową dematerializację wszystkich akcji	325
<i>Ewa Zielińska</i> Problematyka przedawnienia roszczeń w prawie spółek	351

Część II

Spółki handlowe

– rodzaje i wybrane zagadnienia szczegółowe

Rozdział III

Spółki osobowe	373
-----------------------------	-----

<i>Piotr Horosz</i> Spółka komandytowa typu <i>Einheitsgesellschaft</i> – wybrane zagadnienia	375
---	-----

<i>Jan Lic</i> Pojęcie udziału kapitałowego w osobowej spółce handlowej	400
---	-----

<i>Marcin Podleś</i> Problematyka ograniczeń przedmiotowych jako kryteriów określania sposobu reprezentacji w spółkach handlowych	425
<i>Agnieszka P. Regiec</i> Reprezentacja handlowych spółek osobowych	438
<i>Bogusław Sołtys</i> Spółka partnerska dla wszystkich	458
<i>Aleksander Jerzy Witosz</i> O równości, lojalności i uczciwości wspólników spółek osobowych	475
<i>Wojciech Wyrzykowski</i> Rozwiązanie i likwidacja spółek osobowych – zagadnienia wybrane	492
Rozdział IV Spółki kapitałowe – zagadnienia wspólne	507
<i>Katarzyna Bilewska</i> Ewolucja prawa mniejszości do umieszczenia określonych spraw w porządku obrad zgromadzenia wspólników	509
<i>Elwira Marszałkowska-Krześ, Marcin Jagodziński</i> Występowanie organów spółek kapitałowych na podstawie przepisów przyznających szczególną zdolność sądową w sprawach o zaskarżenie uchwał zgromadzeń tych spółek – rozważania <i>de lege lata</i> oraz <i>de lege ferenda</i>	517
<i>Joanna Kruczalak-Jankowska</i> Funkcje art. 233 i 397 k.s.h. a regulacje Prawa restrukturyzacyjnego	529

<i>Zbigniew Kuniewicz, Katarzyna Malinowska-Woźniak</i> Reprezentacja spółki kapitałowej przy przyjęciu oświadczenia członka zarządu o rezygnacji	543
<i>Radosław L. Kwaśnicki, Piotr Letolc</i> Zagadnienia teoretyczne i praktyczne związane z problematyką określenia momentu wygaśnięcia mandatów członków organów spółek kapitałowych	556
<i>Małgorzata Modrzejewska</i> Prawo do dywidendy a uchwała walnego zgromadzenia wyłączająca zysk od podziału – uwagi na tle przykładów orzeczniczych	583
<i>Jerzy Modrzejewski, Jacek Siński</i> Kilka uwag o przyjętej przez ustawodawcę w Kodeksie spółek handlowych koncepcji stwierdzenia nieważności uchwał spółek kapitałowych sprzecznych z prawem wraz z wnioskami <i>de lege ferenda</i>	611
<i>Artur Nowacki</i> Działanie fałszywego zarządu spółki kapitałowej	646
<i>Adam Opalski</i> Nieustające spory wokół kadencji i mandatu członków organów spółek kapitałowych – przyczynek do analizy orzecznictwa sądowego i propozycje <i>de lege ferenda</i>	663
<i>Piotr Pinior</i> Powoływanie i wynagradzanie członków organów spółki kapitałowej w świetle nowych regulacji prawnych	683
<i>Robert Stefanicki</i> Model staranności członków zarządu spółki kapitałowej w świetle współczesnych wyzwań	695

Tomasz Szczurowski

Zakres podmiotowy uproszczonej procedury łączenia
spółek kapitałowych 705

Sławomir Szejna

Czy istnieje konieczność wprowadzenia odpowiedzialności
wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
(akcyjnej) za zobowiązania spółki względem jej wierzycieli
obok odpowiedzialności członków zarządu spółki? 723

Barbara Trybulińska

Nowy wymiar uchwał zgromadzenia wspólników – ocena
nowelizacji z 1.04.2016 r. 766

Roman Uliasz

Czy jest potrzebna reforma przepisów dotyczących
zaskarżania uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych? 781

Dominika Wajda

Jeszcze o uchybieniach formalnych przy podejmowaniu
uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych 801

Mateusz Żaba

Zaskarżanie uchwał połączeniowych spółek kapitałowych
w Kodeksie spółek handlowych 812

Rozdział V

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 835

Izabella Gil

Zaskarżenie uchwały zgromadzenia wspólników spółki
z ograniczoną odpowiedzialnością w przedmiocie podziału
zysku – wybrane problemy dowodowe 837

Agnieszka Guzewicz

Likwidacja spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
a zakres zastosowania swobody przedsiębiorczości 857

Anna Szermach

Czy warto być współnikiem mniejszościowym w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością? 876

Tomasz Tomczak

Podział kompetencji między członkami zarządu jako przesłanka wyłączająca odpowiedzialność członków zarządu z art. 299 k.s.h. 896

Ewa Wójtowicz

Kryterium kapitałowe przy prawie żądania wyłączenia współnika ze spółki z ograniczoną odpowiedzialnością 916

Rozdział VI

Spółka akcyjna 927

Paweł Czaplicki

Wdrożenie prostej spółki akcyjnej do polskiego systemu prawa – przyczyny, założenia, konsekwencje 929

Piotr Hetnar

Nadzór właścicielski w spółkach kapitałowych. Praktyka ostatnich 15 lat pod rządami Kodeksu spółek handlowych 940

Aleksander Kappes

Trudności w realizacji przymusowego odkupu akcji związane z przesłanką podmiotową tego uprawnienia 970

Jacek Napierała

Ochrona akcjonariuszy i osób trzecich w unijnym prawie spółek 986

Marcin Śledzikowski

Członek rady nadzorczej spółki akcyjnej jako jej pełnomocnik – uwagi *de lege lata* i wnioski *de lege ferenda* 1014

Dorota Wieczorkowska

Działanie w interesie spółki jako przesłanka wyłączenia
prawa poboru akcji 1025

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

BGB	– Bürgerliches Gesetzbuch (niemiecki kodeks cywilny) z 18.08.1896 r. (BGBl. I S. 42, 2909 ze zm.)
k.c.	– ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2017 r. poz. 459 ze zm.)
k.h.	– rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.06.1934 r. – Kodeks handlowy (Dz.U. poz. 502 ze zm.)
Konstytucja RP	– Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. poz. 483 ze zm.)
k.p.	– ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 108 ze zm.)
k.p.c.	– ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.)
k.p.k.	– ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1904 ze zm.)
k.r.o.	– ustawa z 25.02.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2017 r. poz. 682)
k.s.h.	– ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1577 ze zm.)
k.z.	– rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.10.1933 r. – Kodeks zobowiązań (Dz.U. poz. 598 ze zm.)
pr. not.	– ustawa z 14.02.1991 r. – Prawo o notariacie (Dz.U. z 2017 r. poz. 2291 ze zm.)
pr. restruk.	– ustawa z 15.05.2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2017 r. poz. 1508 ze zm.)
pr. spółdz.	– ustawa z 16.09.1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz.U. z 2017 r. poz. 1560 ze zm.)

- pr. stow. – ustawa z 7.04.1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2017 r. poz. 210)
- pr. upadł. – ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 2344 ze zm.)
- TFUE – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana: Dz.Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 47)
- TWE – Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską
- u.b.r. – ustawa z 11.05.2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. poz. 1089 ze zm.)
- u.o.p. – ustawa z 29.07.2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 512)
- u.p.d.o.f. – ustawa z 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 200 ze zm.)
- u.p.d.o.p. – ustawa z 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2343 ze zm.)
- u.p.n.p.r. – ustawa z 23.08.20087 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2070)
- u. rach. – ustawa z 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2018 r. poz. 395 ze zm.)
- u.s.d.g. – ustawa z 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 2168 ze zm.)
- u.s.e. – ustawa z 4.03.2005 r. o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej (Dz.U. z 2015 r. poz. 2142 ze zm.)
- u.z.n.k. – ustawa z 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2018 r. poz. 419)
- ustawa o KRS – ustawa z 20.08.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 700 ze zm.)

Czasopisma, zbiory orzecznictwa

- BGBL. – Bundesgesetzblatt
- Biul. SN – Biuletyn Sądu Najwyższego
- EPS – Europejski Przegląd Sądowy
- GSP – Gdańskie Studia Prawnicze
- KPP – Kwartalnik Prawa Prywatnego

M. Pod.	– Monitor Podatkowy
M. Praw.	– Monitor Prawniczy
M. Pr. Bank.	– Monitor Prawa Bankowego
M. Pr. Hand.	– Monitor Prawa Handlowego
OSA	– Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSAB	– Orzecznictwo Sądów Apelacji Białostockiej
OSAKa	– Orzecznictwo Sądów Apelacji Katowickiej
OSG	– Orzecznictwo Sądów Gospodarczych
OSN	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNCP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNC-ZD	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna – Zbiór Dodatkowy
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPiKA	– Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK	– Orzecznictwo trybunału Konstytucyjnego
PiP	– Państwo i Prawo
POSAG	– Przegląd Orzecznictwa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
PPC	– Polski Proces Cywilny
PPH	– Przegląd Prawa Handlowego
Prok. i Pr.	– Prokuratura i Prawo
Pr. Spółek	– Prawo Spółek
Prz. Pod.	– Przegląd Podatkowy
PS	– Przegląd Sądowy
PUG	– Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
RGBL	– Reichsgesetzblatt
RPEiS	– Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
R. Pr.	– Radca Prawny
St. Praw.	– Studia Prawnicze
Zeszyty Prawnicze	
BAS	– Zeszyty Prawnicze Biura Analiz Sejmowych

Inne

CEIDG	– Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
-------	--

KRS	– Krajowy Rejestr Sądowy
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
SA	– sąd apelacyjny
SN	– Sąd Najwyższy
SO	– sąd okręgowy
TK	– Trybunał Konstytucyjny
TS/TSUE	– Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (do 1.12.2009 r. jako Trybunał Sprawiedliwości)
UNCITRAL	– The United Nations Commission on International Trade Law (Komisja Handlu Międzynarodowego Narodów Zjednoczonych)
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny

Wprowadzenie

KODEKS SPÓŁEK HANDLOWYCH A POLSKIE PRAWO HANDLOWE

Kodeks spółek handlowych to ustawa, która w ciągu 15 lat od wejścia w życie doczekała się kilkunastu komentarzy oraz przeszło 700 orzeczeń Sądu Najwyższego. Poświęcono jej także setki monografii i tysiące mniejszych wypowiedzi. Można więc stwierdzić, że piętnastolatek ma się dobrze i nieuchronnie zmierza do pełnoletności. Czy to samo można powiedzieć o całym polskim prawie handlowym? Czas, aby zadać to podstawowe pytanie, gdyż oczywiste jest, że przyjęty na początku tego wieku sposób regulowania prywatnoprawnych stosunków gospodarczych wyraźnie preferuje prawo spółek. Jednym z dowodów na to było nazwanie tej ustawy, wbrew zasadom poprawnej legislacji, właśnie kodeksem, a tym samym odejście od kompleksowego uregulowania całej sfery prywatnoprawnych stosunków gospodarczych przez stworzenie dla niej spójnej wewnętrznie części ogólnej.

W Zakładzie Prawa Gospodarczego i Handlowego Uniwersytetu Wrocławskiego, począwszy od wydanego w 2001 r. opracowania, które powstało jeszcze przed uchwaleniem ustawy¹, przygotowano dwa kolejne zbiorowe opracowania autorów z całej Polski, zajmujących się problematyką prawa handlowego². Już ze spisu treści wspomnianych

¹ *Kodeks spółek handlowych. Studia i materiały*, Poznań–Kluczbork 2001.

² *Kodeks spółek handlowych po pięciu latach*, red. J. Frąckowiak, Wrocław 2006 (57 autorów); *Kodeks spółek handlowych po dziesięciu latach*, red. J. Frąckowiak, Wrocław 2013 (43 autorów).

monografii wynika, że bierze w nich udział z reguły ponad 40 autorów ze wszystkich ośrodków uniwersyteckich w Polsce. Jest to więc reprezentatywne grono przedstawicieli polskiego prawa handlowego. Oddajemy pod osąd Czytelników kolejny zbiór opracowań poświęconych analizie różnorodnych zagadnień, jakie powstają na tle stosowania regulacji zawartej w Kodeksie spółek handlowych. Mam nadzieję, że ta tradycja, aby co pięć lat oceniać funkcjonowanie tej ważnej ustawy, będzie kontynuowana. Taki stały monitoring skutków obowiązywania Kodeksu spółek handlowych może być pomocny w procesie wykładni jego przepisów oraz przy ewentualnych nowelizacjach, w celu optymalizacji polskiego prawa handlowego, aby spełniało ono należycie swoją rolę jako istotny czynnik wspomagający powstawanie i funkcjonowanie przedsiębiorców, którzy mogą prowadzić bezpiecznie swoją działalność świadomi tego, że prawo zezwala na podejmowanie ryzyka w ramach uczciwych, stabilnych reguł pozwalających nagradzać tych, którzy je przestrzegają, a eliminować takich uczestników życia gospodarczego, którzy dążą przede wszystkim do osiągnięcia za wszelką cenę zysku, także często kosztem współdziałających z nimi podmiotów.

W tym kontekście konieczne jest jednak podkreślenie, że Kodeks spółek handlowych reguluje tylko tworzenie i funkcjonowanie przedsiębiorców działających w formie spółki. Poza kodeksem pozostaje wiele innych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, w tym najliczniejsza ich grupa – osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. W ustawie, która dotyczyła tylko spółek, nie było miejsca dla regulacji obsługującej cały obszar prawa handlowego, rozumianego jako prywatnoprawne stosunki między przedsiębiorcami lub co najmniej z udziałem przedsiębiorcy. Obejmuje ono nie tylko tworzenie, funkcjonowanie i likwidację przedsiębiorców, ale także powstanie, wykonywanie i skutki niewykonania stosunków prawnych z ich udziałem, szczególnie tych, których źródłem jest umowa. Ponadto ze stosunkami między przedsiębiorcami ściśle związana jest problematyka papierów wartościowych, w tym obrotu nimi na rynku regulowanym. W kręgu zainteresowania prawa handlowego pozostają także te regulacje, których wyznacznikiem jest przedsiębiorca, jak prawo upadłościowe i prawo restrukturyzacyjne oraz zwalczanie

nieuczciwej konkurencji, a także prawo konsumenckie, które powoli wyrasta na osobny dział prawa prywatnego.

Tak rozumiane prawo handlowe zostało wyraźnie wyodrębnione dla celów dydaktycznych. W podręcznikach prawa handlowego wydanych po 1990 r. omawia się wskazane wyżej zagadnienia z uwzględnieniem wpływu prawa unijnego na rodzime regulacje. Konieczność doskonalenia polskiego prawa spółek należy wobec tego pogodzić z próbą odpowiedzi na pytanie, co z innymi działami prawa handlowego. Użycie określenia „kodeks” w stosunku do ustawy, którą zgodnie z zasadami poprawnej legislacji należałoby nazywać „Prawo spółek handlowych” skłania do rozważenia zasadniczych pytań o to, jaki kształt ma i ewentualnie, jaki kształt powinno mieć polskie prawo handlowe, łącznie z podstawowym zagadnieniem – jakie argumenty przemawiają za normatywnym wyodrębnieniem prawa handlowego w postaci kodeksu odrębnego od kodeksu prawa cywilnego. Nazwanie regulacji odnoszącej się tylko do spółek „kodeksem” było bowiem niewątpliwie nawiązaniem do istniejącego w okresie II Rzeczypospolitej dualistycznego podziału prawa prywatnego, którego wyrazem było uchwalenie, obok Kodeksu zobowiązań, Kodeksu handlowego, którego istotna część była poświęcona spółkom handlowym.

Dalsze rozważania nad optymalizacją polskiego prawa handlowego należy rozpocząć od próby odpowiedzi na proste pytanie, dlaczego po przywróceniu gospodarki rynkowej i zasady swobody prowadzenia działalności gospodarczej, nie reaktywowano Kodeksu handlowego, a jedynie wykorzystano jego część odnoszącą się do spółek, pozostawiając regulację pozostałych części prawa handlowego odrębnym ustawom, w tym Kodeksowi cywilnemu. Złożyło się na to wiele przyczyn związanych ze skomplikowanymi losami polskiego prawa handlowego.

Współczesne polskie prawo handlowe powstawało w bardzo złożonych warunkach³. Jeżeli liczyć jego historię od odzyskania przez

³ Zob. J. Frąckowiak, *Osiemdziesiąt lat polskiego prawa handlowego – wzloty, upadki oraz mozolna reaktywacja* [w:] *Osiemdziesiąt lat polskiego prawa handlowego*, red. J. Frąckowiak, „Przegląd Prawa i Administracji”, C1, Wrocław 2015, s. 45 i n.

Polskę niepodległości, to należy zauważyć, że po unifikacjach częściowych w 1934 r. uchwalono Kodeks handlowy. Od tego momentu można uznać, że zostały ukształtowane zręby tej części prawa prywatnego⁴. Oznacza to, że współczesne polskie prawo handlowe ma przeszło 80 lat. Kodeks handlowy obowiązywał jednak tylko do 1939 r., a następnie od 1945 r., chociaż formalnie przywrócony trafił na znaczeniu, aż z dniem 1.01.1965 r. został uchylony, poza przepisami dotyczącymi spółek. Do 1.01.1989 r. prawo handlowe było zastąpione regulacją, którą określano jako prawo obrotu uspołecznionego. Dopiero ustawa z 23.12.1988 r. o działalności gospodarczej⁵ przywróciła zasadę swobody w prowadzeniu działalności gospodarczej⁶, która jako zasada konstytucyjna pojawiła się w art. 20 i 22 Konstytucji RP.

Warunki dla regulacji opartej na takich zasadach, które legły u podstaw Kodeksu handlowego, pojawiły się wobec tego dopiero w 1988 r. Ustawodawca chciał przede wszystkim w krótkim czasie stworzyć podstawy dla podejmowania działalności gospodarczej przez każdego. Nakazem chwili było powstanie regulacji, która pozwalałaby na legalne jej podejmowanie i prowadzenie bez nadmiernego formalizowania. Był to pierwszy powód, dla którego nie przywrócono do życia Kodeksu handlowego. Legalne podejmowanie działalności gospodarczej na tle Kodeksu handlowego wymagałoby powrotu do pojęcia kupca, w tym kupca rejestrowego, który miał obowiązek wpisania się do rejestru handlowego prowadzonego przez sądy. Przy ówczesnych środkach, jakimi dysponowały sądy, proces rejestracji byłby wyraźnym hamulcem w legalnym podejmowaniu działalności gospodarczej. Należało zaś stworzyć warunki, aby bez nadmiernych formalności każdy mógł legalnie rozpocząć i prowadzić działalność gospodarczą, co powinno ożywić przedsiębiorczość szczególnie osób

⁴ Bliżej na temat roli Kodeksu handlowego zob. L. Górnicki, *Przewodnie konstrukcje i pojęcia kodeksu handlowego z 1934 r.* [w:] *Osiemdziesiąt lat polskiego prawa handlowego*, red. J. Frąckowiak, „Przegląd Prawa i Administracji”, Cl, Wrocław 2015, s. 63–93.

⁵ Dz.U. poz. 324 ze zm.

⁶ Przepis art. 1 ustawy o działalności gospodarczej stanowił, że podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej jest wolne i dozwolone każdemu na równych prawach, z zachowaniem warunków określonych przepisami prawa.

fizycznych, hamowaną celowo w poprzednim okresie. Drugim powodem był brak znawców prawa handlowego, którzy mogliby szybko dokonać adaptacji rozwiązań z lat 30. XX w. do współczesnych wymogów. Prawem cywilnym powszechnym zajmowali się wykształceni na Kodeksie zobowiązań profesorowie, którzy utrzymali w mocy podstawowe regulacje europejskiego prawa prywatnego, także w Kodeksie cywilnym z 1965 r. nasycono je tylko w niezbędnym zakresie tym, czego wymagał ustrój oparty na wzorach radzieckich. Utrzymywany był stały kontakt z wiodącymi ośrodkami prawa prywatnego w Europie Zachodniej. W tym duchu były kształcone i wychowywane kolejne pokolenia prawników. Inaczej wyglądała sprawa, gdy chodzi o prawo handlowe. Znakomici znawcy tego prawa, którzy brali udział w tworzeniu Kodeksu handlowego, w naturalny sposób zniknęli. Nie było też potrzeby i warunków, aby następne pokolenia prawników zajmowały się prawem handlowym. Bez większych oporów zniesiono więc zasadę dualizmu i uchylono Kodeks handlowy. Wielką zasługą twórców Kodeksu cywilnego było utrzymanie w mocy przepisów dotyczących spółek, pod pretekstem potrzeby ich zachowania dla stosunków z zagranicznymi partnerami. Dlatego, gdy w latach 80. ubiegłego wieku zaczęły się pojawiać, także w krajowym obrocie gospodarczym, spółki, istniała gotowa regulacja prawna wraz z dobrymi komentarzami, które wydobyte z antykwariatów – w postaci reprintów – zaczęły wspierać praktykę i stanowiły punkt startu dla rodzącej się współczesnej doktryny polskiego prawa handlowego. Niestety w warunkach, jakie panowały w latach 80., doktryna ta nie zdołała się na tyle odrodzić, żeby, kiedy pojawiła się konieczność przywracania regulacji prywatnoprawnej regulującej stosunki między podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą, mogła wesprzeć adaptację Kodeksu handlowego do współczesnych wymogów.

Na te przyczyny nałożyła się jeszcze jedna, której piętno pozostało do dzisiaj na regulacji prywatnoprawnych stosunków gospodarczych. Szybka zmiana Kodeksu cywilnego wydawał się trudna do przeprowadzenia, dlatego zdecydowano się na wprowadzenie koniecznych zmian ustawą z 23.12.1988 r. o działalności gospodarczej, zawierającą elementy publiczno- i prywatnoprawne. W ten sposób został zapo-

czątkowany, trwający do dzisiaj, swoisty dualizm w regulacji prawa handlowego. We wspomnianej ustawie pojawiła się pierwsza definicja podstawowego dla prawa handlowego pojęcia, będącego odpowiednikiem kupca z Kodeksu handlowego, czyli definicja podmiotu gospodarczego. Ponadto w celu odformalizowania podejmowania działalności gospodarczej wprowadzono dla osób fizycznych uproszczoną rejestrację, czyli ewidencję działalności gospodarczej, prowadzoną przez gminy. Ustawa o działalności gospodarczej odegrała niewątpliwie wielką rolę we wspomaganiu legalnej działalności gospodarczej, także z tego względu, że jednocześnie, w celu zachęcenia do podejmowania działalności gospodarczej przez osoby fizyczne i tworzone przez nie spółki cywilne, stworzono dla nich wyraźne preferencje podatkowe.

Mimo kilku nowelizacji ten zapoczątkowany ustawą o działalności gospodarczej stan regulacji prywatnoprawnych stosunków gospodarczych utrzymuje się do dzisiaj. W 2003 r., wyciągając wnioski z tego, że brakuje normatywnego ujęcia podstawowych pojęć i instytucji prawa handlowego, wprowadzono do Kodeksu cywilnego definicję przedsiębiorcy oraz prokurę⁷. Pozostała jednak także druga systemowa definicja przedsiębiorcy w ustawie z 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, która zastąpiła ustawę o działalności gospodarczej. Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej zawiera przede wszystkim konieczne dla stosunków gospodarczych regulacje administracyjnoprawne. Mamy więc dwie systemowe definicje przedsiębiorcy. Definicja w Kodeksie cywilnym budzi uzasadnione wątpliwości, gdyż jako cechę wyróżniającą przedsiębiorcę wskazuje prowadzenie przez osobę działalności gospodarczej albo zawodowej. Tymczasem działalność zawodowa, rozumiana jako wykonywanie zawodu, jeżeli jest prowadzona w imieniu i na rachunek osoby, która ją prowadzi, jest działalnością gospodarczą. O tym, że definicja ta nie pełni właściwie swej roli dla stosunków cywilnoprawnych z udziałem przedsiębiorców świadczyć może to, że w jednym z ostatnich aktów normatywnych dotyczących prywatnoprawnych stosunków gospo-

⁷ Ustawa z 14.02.2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 408), która weszła w życie 25.09.2003 r.

darczyh⁸ odsyła się do definicji przedsiębiorcy zawartej w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej, chociaż chodzi o roszczenia dochodzone w postępowaniu cywilnym.

Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej utrzymała także dwie ścieżki rejestracji działalności gospodarczej: w rejestrze przedsiębiorców w KRS, prowadzonym w systemie informatycznym oraz dla przedsiębiorców będących osobami fizycznymi – w ewidencji działalności gospodarczej, która od kilku już lat jest również prowadzona w systemie teleinformatycznym. Nie jest jasne, dlaczego utrzymuje się ten dualizm, którego próbę zniesienia podjęto już przy okazji porządkowania problemów rejestracji przedsiębiorców⁹. Można postawić hipotezę, że jedną z zasadniczych przyczyn tego stanu rzeczy jest odgrywający ciągle dużą rolę tzw. resortowy podział Polski – KRS podlega Ministrowi Sprawiedliwości, a ewidencja działalności gospodarczej – ministrowi odpowiedzialnemu za gospodarkę.

Oprócz braku klarownego rozdziału regulacji o charakterze publiczno- i prywatnoprawnym stosunków gospodarczych, w polskim prawie handlowemu nie ma także dobrze określonych podstaw normatywnych. Kodeks cywilny, który przy zasadzie monistycznego podejścia do prywatnoprawnej regulacji stosunków gospodarczych powinien pełnić rolę części ogólnej również dla prawa handlowego, traktuje to prawo po macoszemu. O brakach dotyczących definicji przedsiębiorcy była już mowa. Warto także odnotować, że nie ma do tej pory normatywnej definicji czynności handlowej, którą zawierał Kodeks handlowy. Dla wskazania stosunków związanych

⁸ Zob. art. 2 pkt 2 ustawy z 21.04.2017 r. o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji (Dz.U. poz. 1132).

⁹ W ustawie z 20.08.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 700 ze zm.) art. 36 pkt 1 przewidywał, że do rejestru przedsiębiorców wpisuje się również osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Obowiązek przeniesienia wpisu tych osób z ewidencji działalności gospodarczej do rejestru przedsiębiorców najpierw wydłużono o sześciu miesięcy, następnie przedłużono, aby znieść go ostatecznie przez art. 4 pkt 1 ustawy z 14.11.2003 r. o zmianie ustawy – Prawo działalności gospodarczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2125) z dniem 1.01.2004 r.

z działalnością prowadzoną przez przedsiębiorców spotykamy w Kodeksie cywilnym różnych terminy. Określając przedawnienie roszczeń przysługujących przedsiębiorcy, w art. 118 k.c. używa się opisowego określenia „roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”. W normatywnych definicjach umów, w których jedną ze stron jest przedsiębiorca, takich jak leasing, agencja, komis, przewóz, spedycja, ubezpieczenie, Kodeks cywilny posługuje się używanym w Kodeksie handlowym określeniem „w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa”. Warto odnotować, że już po wyraźnym pojawieniu się prawa handlowego, zmiany w Kodeksie cywilnym następują wrywkowo i często trudno znaleźć dla nich uzasadnienie, dlaczego zmieniając coś, pomija się te przepisy, które również wymagają zmiany. W 1990 r., kiedy do umowy składu wprowadzono pojęcie „przedsiębiorca składowy”, można było zastąpić określenie „w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa”, przepisane z Kodeksu handlowego, terminem „przedsiębiorca”. W 2016 r. zmieniono przepis o prokurze, dopuszczając członka zarządu jako drugiego prokurenta przy prokurze łącznej, co w istocie było sprawą nienastręczającą żadnych problemów po uchwale Sądu Najwyższego¹⁰. Dokonując ingerencji w przepisy o prokurze, pozostawiono jednak bez zmian art. 109¹ k.c., w którym wyklucza się posługiwanie się prokurą przez przedsiębiorcę będącego osobą fizyczną, a któremu prokura jest niejednokrotnie bardziej potrzebna niż przedsiębiorcom będącym osobami prawnymi lub ustawowymi.

Wskazując na brak podstaw prawa handlowego, należy również wspomnieć o ciągłym problemie, jaki powstaje na styku Kodeksu spółek handlowych i Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Brak dobrych podstaw normatywnych dla wyjaśnienia sytuacji małżonków, z których tylko jeden nabył z majątku wspólnego udziały lub akcje. Próby rozwiązania tego problemu w dodanych do Kodeksu spółek handlowych art. 183¹ i 332¹ oraz ich nowelizacji ciągle nie stanowią zadowalającej podstawy dla wykonywania uprawnień z tych udział-

¹⁰ Uchwała SN (7) z 30.01.2015 r., III CZP 34/14, OSNC 2015/7–8, poz. 80. Warto odnotować, że na dziewięć głosów do tej uchwały tylko dwie były krytyczne.

łów, a także ochrony prawa małżonka, który nie jest współnikiem w spółce.

Wybrane przykłady pokazują, że problematyka części ogólnej prawa handlowego nie jest traktowana systemowo, ale doraźnie, od przypadku do przypadku. Wydaje się, że Kodeks spółek handlowych na tyle już okrzepł, że najwyższy czas, aby polscy komercjaliści skupili swoje wysiłki na stworzeniu teoretycznego zaplecza dla wyraźnej poprawy regulacji tej problematyki, która kiedyś, jak na owe czasy, była dobrze unormowana w Kodeksie handlowym. Dobrą okazją do podjęcia tego tematu jest zbliżająca się 20 rocznica wejścia w życie Kodeksu spółek handlowych. Jest jeszcze wystarczająco dużo czasu, aby na ten jubileusz przygotować podstawy normatywne polskiego prawa handlowego, które usunęłyby niedogodności wynikające z monistycznego podejścia do regulacji prawa handlowego, bez stworzenia solidnej ogólnej regulacji stanowiącej punkt wyjścia dla ustaw szczegółowych, w tym Kodeksu spółek handlowych.

Zapraszając autorów do udziału w opracowaniu *Kodeks spółek handlowych po 15 latach obowiązywania*, zwróciłem się z sugestią, aby poświęcić uwagę zagadnieniom dotyczącym części ogólnej prawa handlowego. Ta zachęta spotkała się ze zrozumieniem wielu z nich. Oddając pod osąd Czytelników monografię, można wobec tego stwierdzić, że rozpoczynamy dyskusję nad dalszym doskonaleniem Kodeksu spółek handlowych oraz również nad stworzeniem podwalin pod część ogólną polskiego prawa handlowego.

Opracowania zawarte w *Kodeksie spółek handlowych po 15 latach obowiązywania* nie były pod względem merytorycznym poddawane próbie jakiegokolwiek ujednoczenia. Każdy z autorów, którym serdecznie dziękuję za podjęcie się udziału w tym przedsięwzięciu, bierze wobec tego odpowiedzialność za swój wkład w tę zbiorową monografię. Natomiast w jej przygotowaniu wielką rolę odegrała pomoc mgr Agnieszki Regiec, doktorantki w Zakładzie Prawa Gospodarczego i Handlowego, za co należą jej się także podziękowania. Dziękuję serdecznie również Krajowej Radzie Notarialnej oraz Wydziałowi Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego,

k którzy tak jak przy poprzednich opracowaniach, wsparli inicjatywę naszego Zakładu. To dzięki ich wsparciu Wydawnictwo Wolters Kluwer podjęło się jego wydania.

Wrocław, 30.11.2017 r.

*Prof. dr hab. d.h.c. Université Paris Dauphine
Józef Frąckowiak*

Józef Frąckowiak – profesor zwyczajny, doktor habilitowany nauk prawnych, d.h.c. Université' Paris Dauphine; Sędzia Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej; Kierownik Zakładu Prawa Gospodarczego i Handlowego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego; promotor w 20 zakończonych przewodach doktorskich oraz recenzent w przewodach doktorskich, habilitacyjnych i o nadanie tytułu profesora; autor i redaktor ponad 100 publikacji z zakresu prawa cywilnego, przede wszystkim na temat pojęcia adresata normy prawa prywatnego, umowy najmu i komisu, oraz prawa handlowego, zwłaszcza dotyczącego spółek.

Część I

**PRAWO HANDLOWE
ZE SZCZEGÓLNYM
UWZGLĘDNIENIEM PRAWA SPÓŁEK**

Rozdział I

**CZĘŚĆ OGÓLNA PRAWA
HANDLOWEGO**

Jarosław Firlit

PRZEDMIOTOWE I PODMIOTOWE UJĘCIE PRZEDSIĘBIORCY NA PRZESTRZENI *LEGIS LATAE*

W celu prawidłowego pojmowania stwierdzenia, kto jest przedsiębiorcą na przestrzeni *legis latae*, należałoby cofnąć się do okresu międzywojennego. Należy podkreślić, że w tym czasie pojęcie przedsiębiorcy było już znane, ponieważ było wyrażane, mimo że nie określone, w ustawie z 2.08.1926 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji¹. Pojęcie kupca *illo tempore* definiował art. 2 § 1 k.h., określając, że jest nim ten, kto we własnym imieniu prowadzi przedsiębiorstwo zarobkowe. Aktualnie ten stan prawny jest odmienny, ponieważ Kodeks cywilny, jak i ustawa z 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji² używają terminu „przedsiębiorca”, podając jego znaczenie. Należy zauważyć, że w ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji definicja ta występowała, mimo że pozostałe akty prawne używały określenia podmiot gospodarczy. W dniu 1.01.2001 r. ustawa z 20.08.1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym³ zamieniła to określenie na przedsiębiorcę, co spotkało się z komentarzem A.W. Wiśniewskiego, który nazwał tę zmianę „najbardziej dziwną akcją legislacyjną ostatniego dwudziestolecia”⁴.

¹ Dz.U. z 1930 r. poz. 467 ze zm.

² Dz.U. z 2003 r. poz. 1503 ze zm.

³ Dz.U. poz. 770 ze zm.

⁴ A.W. Wiśniewski, *Stan prywatnego prawa gospodarczego a optymalna wizja kodeksu cywilnego – zagadnienia podmiotowe*, PPH 2008/6, s. 6.

Mimo że od wejścia w życie nowelizacji ustawą z 28.07.1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny⁵ w Kodeksie cywilnym występowało pojęcie działalności gospodarczej⁶ (przed zmianą dokonaną ustawą z 30.05.2014 r. o prawach konsumenta⁷), a od wejścia w życie ustawy z 2.03.2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny⁸ także pojęcie przedsiębiorcy zdefiniowano dopiero w wyniku nowelizacji Kodeksu cywilnego ustawą z 14.02.2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw⁹, którą uchylono art. 384 § 3 i dodano art. 43¹. Przepis ten stanowi, że przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹ § 1 k.c., prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową¹⁰. W ciągu ostatnich lat stan prawny był jeszcze bardziej skomplikowany na tle prawa procesowego. Dodatkowe trudności sprawia to, że w wielu ustawach występowało, i w dalszym ciągu występuje, podmiotowe znaczenie przedsiębiorstwa¹¹. Określenie przedsiębiorstwa stanowiącego podmiot praw w okresie przedwojennym znajdowało podstawę prawną w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z 17.03.1927 r. o wydzieleniu z administracji państwowej przedsiębiorstw państwowych, przemysłowych, handlowych i górniczych oraz o ich komercjalizacji¹². Zgodnie z art. 1 oraz 3 tego rozporządzenia wydzielone przedsiębiorstwo stanowiło samoistną osobę prawną, zarządzaną według zasad gospodarki handlowej, podlegało wpisowi do rejestru handlowego, uzyskując przez ten wpis status kupca rejestrowego. Po zmianach systemowych przedsiębiorstwo w aspekcie podmiotowym jest zarezerwowane dla nielicznych przedsiębiorców, z których więk-

⁵ Dz.U. poz. 321 ze zm.

⁶ Zob. art. 355 § 2 czy art. 563 § 2 k.c.

⁷ Dz.U. z 2017 r. poz. 683 ze zm.

⁸ Dz.U. z 2012 r. poz. 1225.

⁹ Dz.U. poz. 408.

¹⁰ J.P. Naworski, *Przedsiębiorca i przedsiębiorstwo w polskim prawie prywatnym*, cz. I, PPH 2015/8, s. 4–12.

¹¹ J.P. Naworski, *Przedsiębiorca w polskim prawie cywilnym (materialnym i procesowym) de lege lata i de lege ferenda*, Toruń 2011, s. 24.

¹² Dz.U. poz. 195.

sze znaczenie odgrywa jedynie przedsiębiorstwo państwowe, będące *ex definitione* przedsiębiorcą¹³.

Niestety, nie tylko w języku prawniczym, lecz także w języku prawnym w dalszym ciągu przedsiębiorstwo jest często utożsamiane z podmiotem prawa¹⁴. Źródła tej sytuacji, jak się wydaje, należy poszukiwać nie tylko w pochodzącym z poprzedniego okresu przyzwyczajeniu, lecz także w – odrzuconej ostatecznie – teorii personifikacji (osobowości prawnej), łączącej prawa i obowiązki wynikające z prowadzenia przedsiębiorstwa nie z osobą przedsiębiorcy, lecz z samym przedsiębiorstwem jako osobą prawną¹⁵, określając tym samym przedsiębiorstwo jako podmiot prawa. Posługiwanie się określeniem przedsiębiorstwo *de lege lata* w znaczeniu podmiotowym odnajduje potwierdzenie w głosach przedstawicieli nauki, jak też w ustawowych regulacjach prawnych.

W takim podejściu widać wpływ unormowań odnoszących się w poprzednim systemie gospodarczym przede wszystkim do przedsiębiorstw państwowych, co doprowadziło do traktowania terminów przedsiębiorstwo i przedsiębiorca jako synonimów¹⁶. Przykładów błędnego ujęcia przedsiębiorstwa dostarcza także Kodeks cywilny, który w unormowaniach pochodzących z poprzedniego okresu stanowi o przedsiębiorstwie (zakładzie) w znaczeniu podmiotu prawa. *Verbi causa* można wymienić art. 435 § 2 k.c., zgodnie z którym przepis art. 435 § 1 k.c. stosuje się odpowiednio do przedsiębiorstw lub zakładów wytwarzających środki wybuchowe albo posługujących się takimi środkami. Poprawnie zredagowany przepis powinien, tak jak art. 435 § 1 k.c., stanowić o prowadzącym na własny rachunek tego rodzaju przedsiębiorstwo lub zakład¹⁷. Pierwotnie tego określenia odpowiednio regulował art. 152 k.z., stosując określenie „właściciel

¹³ Zob. art. 1 ustawy z 25.09.1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2152).

¹⁴ J.P. Naworski, *Przedsiębiorca w polskim...*, s. 191.

¹⁵ W. Janczewski, *Prawo handlowe, wekslowe i czekowe*, Warszawa 1946, s. 28.

¹⁶ A.W. Wiśniewski, *Prawo o spółkach. Podręcznik praktyczny*, t. 2. *Uzupełnienia do tomu 1. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*, Warszawa 1991, s. 83.

¹⁷ J.P. Naworski, *Przedsiębiorca w polskim...*, s. 725–727.

Józef Frąckowiak – profesor zwyczajny, doktor habilitowany nauk prawnych, d.h.c. Université Paris Dauphine; sędzia Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej; kierownik Zakładu Prawa Gospodarczego i Handlowego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego; promotor w przewodach doktorskich oraz recenzent w przewodach doktorskich, habilitacyjnych i o nadanie tytułu profesora; autor i redaktor ponad 100 publikacji z zakresu prawa cywilnego, przede wszystkim na temat pojęcia adresata normy prawa prywatnego, umowy najmu i komisji oraz prawa handlowego, zwłaszcza dotyczącego spółek.

W monografii podsumowującej 15 lat obowiązywania Kodeksu spółek handlowych oddano głos 54 autorom ze wszystkich ośrodków naukowych w Polsce, w tym twórcom Kodeksu oraz jego recenzentom. Zwrócono uwagę na konieczność lepszego ujęcia części ogólnej prawa handlowego w systemie prawa prywatnego i jej znaczenie nie tylko dla optymalnej regulacji Kodeksu spółek handlowych.

W publikacji omówiono m.in.:

- prokurę łączną w świetle najnowszego orzecznictwa i nowelizacji;
- formę umowy spółki handlowej zawieranej za pomocą wzorca umowy w systemie teleinformatycznym;
- czynności notarialne w Kodeksie spółek handlowych w czasach Internetu;
- kryterium kapitałowe przy prawie żądania wyłączenia wspólnika ze spółki z ograniczoną odpowiedzialnością;
- trudności w realizacji przymusowego odkupu akcji.

Monografia jest istotnym kompendium wiedzy niezbędnym w pracy praktyków i teoretyków zajmujących się problematyką spółek handlowych.



9788381245524 W01P01

ISSN 1897-4392
ISBN 978-83-8124-552-4



9 788381 245524

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL